

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ВОЛІ З ВИБОРОМ ЕКСТРЕМАЛЬНИХ ПРОФЕСІЙ

Чуніхін А.О. студент соціально-психологічного факультету НУЦЗУ
НК – Кучеренко С.М., доцент, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах НУЦЗУ

Не можливо уявити наше життя без волі. Саме завдяки їй людина здатна до свідомої саморегуляції, діяти згідно прийнятого рішення. Однак, воля здатність не тільки спонукати себе до дії, але й здатність стримуватись від неї. Той хто не може бути стриманим є людиною імпульсивною, тобто володіє рисою характеру яка є схильністю до дії за першим імпульсом, під впливом емоцій та обставин. Саме завдяки вольовим якостям людина здатна досягати поставлених цілей, незважаючи на труднощі які можуть бути на шляху о неї.

Серед безліч професій, саме екстремальні є найвимогливішими до людини, оскільки вони висувають до людини найвищі вимоги, що пов'язано із важкими умовами праці. У подоланні цих труднощів людині можуть допомогти такі вольові якості як: витримка, як протиставлення імпульсивності, що проявляється у володінні собою та вмінні змушувати робити себе заплановані дії; цілеспрямованість, яка позначає свідому і активну спрямованість особистості на досягнення певного результату діяльності. З цілеспрямованістю часто пов'язують таку якість, як наполегливість. Загалом, можна сказати, що перше поняття включає в себе друге, тому що цілеспрямована людина завжди наполеглива. Але при цьому наполеглива людина не завжди цілеспрямована, тому що вона може не мати ясне бачення кінцевої мети своїх зусиль, і зусилля ці можуть носити необґрунтований характер. Воля як психічний процес також може позначати свободу, здатність людини до здійснення тих чи інших дій. Якщо людина, що знаходиться в неволі, не має можливості зайнятися, тим чого він бажає - в силу зовнішніх факторів, то безвольна людина не має такої можливості через те, що вона ледача. Тому важливою характеристикою волі є ініціативність, тобто внутрішня готовність робити спроби до реалізації ідей що виникли. Для багатьох людей подолання власної несамостійності є найбільш важким моментом вольового акту. Зробити перший усвідомлений крок до реалізації нової ідеї може тільки самостійний і ініціативний чоловік. Також серед вольових якостей виділяють рішучість. Вона дає прояв у ситуація сумнівів, боротьбі мотивів. Ця якість дозволяє ефективно та своєчасному прийнятті рішень. У будь-якого вчинку є проміжок часу, як би призначений для дії, іншими словами - найбільш оптимальний час. Рішучість - це здатність діяти тоді, коли треба, а не тоді, коли хочеться.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зеер Э. Ф. Психология профессионального развития / Э. Ф. Зеер – М. : Академия, 2009. – 240 с
2. Психологические проблемы деятельности в особых условиях / под ред. Б. Ф. Ломова, Ю. М. Забродина. – М. : Наука, 1985. – 232 с.